

๒๕๒๑

พิธีเช่นวิญญานสู่สุคติของจีน

ของ

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

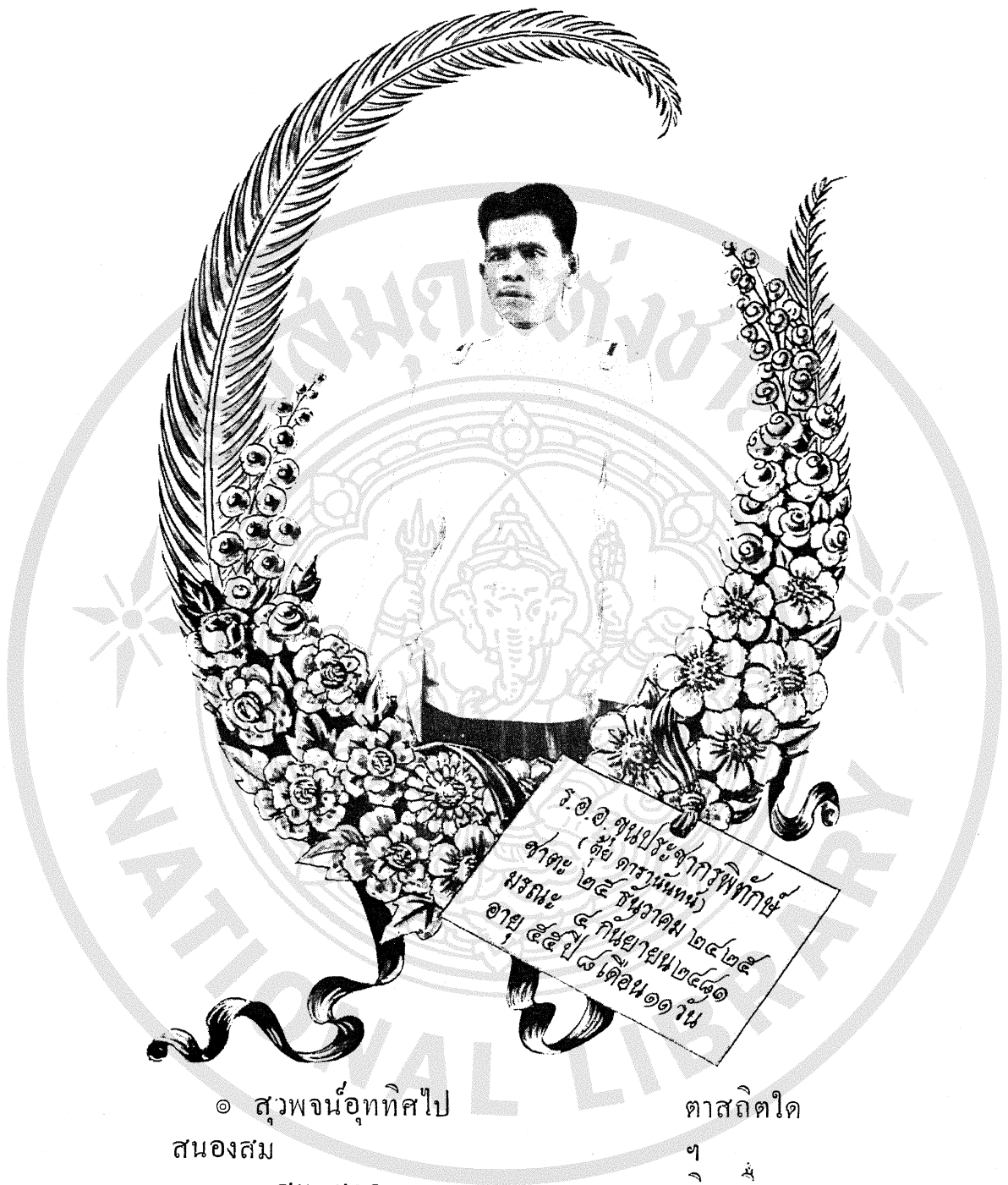
ชูป และ อุล แก้วเสมา

พิมพ์เป็นพระลักในงานพระราชทานเพลิงศพ

ร.อ.อ. ชนประชากรพิทักษ์ (ตั๊ย ตารานันท์)

ณวัดนวลนรดิศ ประตูน้ําภาษีเจริญ ธนบุรี

วันที่ ๑๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓

ร.อ. จุฬารัตน์ จุฬารัตน์
 (ผู้ช่วย เจ้าพนักงาน)
 มรณะ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๕
 อายุ ๕๕ ปี ๘ เดือน ๑๑ วัน

๑ สวพจน์อุทิศไป
 สมองสม
 ๑ ลุสุขกุศลอบรม
 สถาพร เทอญ

ตาสถิตใจ
 ๗
 จิตตชนม
 ๗๑๐๐๐๐

อรชร และ อ่อนช้อย แก้วเสมา

== พิธีเช่นวิญญานสู่สุคติของจีน ==

๑๐๑

เลิฐยรโกเศศ และ นาคะประทีป

ตามปกติ ลัทธิต่าง ๆ ย่อมมีพิธีสำหรับ ของเทวเทพ (จีน), เพราะฉะนั้น จึงเรียก
ช่วยวิญญานของผู้ตายแล้วให้ ไปสู่สุคติภพ, ใน ว่า เทียนเต๋า คือ สวรรคภูมิ. ผู้อยู่ในสวรรค์
ลัทธิมหายานก็มีพิธีเช่นทุกกล่าว. จึงขอนำ เรียกว่า เทียนยัน คือ คนสวรรค์ พวกนี้
ลัทธิว่าด้วยการเวียนว่าย
ตาย เกิด และ ภพต่าง ๆ
เพราะ ของจีน มากกล่าว
ไว้ดังต่อไปนี้.

ใน สังสารวัตร ที่
สัตว์โลก ต้อง เวียนว่าย
ตาย เกิด เพราะ อวิชชา
คิดหาเป็นเหตุ มีอยู่ ๖
ภูมิ ซึ่ง ใน ภาษาจีน
แต่ จิว เรียกว่า ลุ่นฮุย
แปลว่า จักรหมุน.

ภูมิต้นเป็นคติสูงส่ง
ได้แก่ สวรรคเป็น ทอ

ว่า บริสุทธิแท้ ยัง ไม่ได้
เพราะยังไม่บรรลุนิพพาน
พ้นจาก การ เวียน
ว่ายตายเกิด. ถ้าประ
สงค์จะให้พ้น ต้องเข้า
สู่ ภูมิแห่งสุข คือความ
เป็นพทธเจ้า เป็นสภาพ
ที่มีความสุขสงบ สุขใจ
แท้จริง รู้แจ้งในธรรม
ทั้งปวง: สภาพเช่นนั้น
เรียกว่า จักวน (พุทธภูมิ)
ข้าง, จีนเตี้ย (จีนเตง
-ฉาน) ข้าง. และ

เนียบัน (นิพพาน) บ้าง. เพราะฉะนั้น สวรรค์
จึงเป็นที่พักพิงของบรรดาโพธิสัตว์ ซึ่งต่อไปก็
เที่ยงแท้ ที่จะตรัสเป็นพุทธเจ้าเข้าสู่นิพพาน, แต่
โพธิสัตว์ มี ประโยชน์ ที่ จะช่วย สรรพสัตว์ ฌ
วาทให้พ้นจากทุกข์, จึงห่วง เห็นว่า การ
บรรลุนิพพานของตนไว้. โพธิสัตว์นอกจากมี
สรรพญาณและมี มหาสันติธรรมเป็นปกติแล้ว,
ต้องมี เมตตาการุณยคุณ อันเปี่ยมหาเขตที่สุดมิ
ได้ ในสรรพสัตว์ ทั่วทุกขั และยังไม่ปรารถนา
เข้าสู่โลกุตตรภูมิอันแท้จริง คือ นิพพาน จน
กว่า จะแจ้งว่าได้ช่วย สรรพสัตว์ พ้นทุกข์ หมด
แล้ว. บรรดาโพธิสัตว์ต่างมีหน้าที่จะต้องปลุก
ปลอึงทุกข์ ของ สรรพสัตว์ ใน ภพใด ภพหนึ่ง
แล้วแต่จะเลือกไปตก.

ตามทอชียายมาข้างต้น ตกไต่ความชัด
ว่าภมื่น คือสวรรณ, ผู้อยู่ในสวรรค์ชั้น
ว่ายตายเกิดอยู่ แต่ทว่าสวรรณข้างที่ปรากฏ
ว่า พระพทเจ้าทั้งหลายก็เคยสถิตอยู่, กระทำ
ให้ความเข้าใจในเรื่องสวรรค์ชัดเถินไปยิ่งไม่
คิด, เช่นในคัมภีร์ของ มหายานมักมีกล่าวว่
พระศาภมื่นพทเจ้าปรากฏพระองค์ในสวรรค์
เทาลเทียบ เพอประกาศพระธรรมเทศนาในข้อ
ธรรมธรรม, เทาลเทียบ เช่นคำรวมเรียก
สวรรค์ทั้ง๓๓ชั้น (ตริยตวรรษ) มอนสวรรค์
(ชั้นรอง) อีก๒๘ชั้น แบ่งออกเป็น ๔ ทศๆ

๓๔ ชัน แล้วมชันกลาง อยู่ชันหนึ่งเป็นท
สถิตของตะเขก (เขก เพี้ยนจากสักกะ คือ
พระอินทร์) . ชันสุวรรณค์ เหล่านี้ ยังแบ่ง แยก
ประเภทออกอีกเป็นสามภพ เรียกว่า ชันไม้ :
ภพตันไค ชื่อว่ายกไค ผู้อยู่ในภพนี้ มีกา
มฉนทิชบริวณ เทียบไคด้วยภพ ; ภพ
สองชื่อ เขกไค เป็น ภพคักว่าภพตัน แต่
ยังอาศัย รูปภายนอก เป็น เครื่อง สัมผัส กำหนด
หมายอยู่ ยังมีเพศเป็นหญิงและชายร่วมประ
เวณ เทียบไค ด้วยรูปภพ ; ภพสามชื่อ
ปชเชกไค เทียบไคด้วย อรูปภพ, ภพนี้มรูป
ภายนอกหมดสิ้นไป เพราะฉะนั้นจึงไม่มีการ
ประเวณ, ทวยเทพที่อยู่ในภพก่อนอาเสณชน
ไปอยู่ในภพนี้ อันเป็น ภพของ พระอรหันต์และ
พระโพธิสัตว์.

ภุมทิ ๒ ไต่แก้ ยื่นเต้า คือ มนุษย์ภุมิ.
มนุษย์ หอึงชาย มงม หรือ จน ฉลาด หรือ โง่
รูปร่าง หรือ ปรุข หรือ สู้ช หรือ ทุกข์ ทมเคล้า
คละประปนกันอยู่ในภุมิน ก็เพราะวิบากกรรม
อำนาจ จะ หลกิลหันจากกฎแห่งกรรมตาม
สนอง (อินทว) มิไต่โดย. เพราะฉะนั้น
มนุษย์ จึงมีสภาพความเป็นไปแตกต่างกัน.

ผู้ช่วยใน ภูม^๑ น^๑ ท^๑ น^๑ ย^๑ เข้าใน จำพวก ที่ เกิด
เพราะม^๑ เลียนก^๑ น^๑ คือ กุศลมูล ประจำ อยู่ใน
สัน^๑ ตาน^๑ . และทั้งบำเพ็ญบุญกุศลสืบต่อไป อ้อ

บรรพตภูมิสูงสุด คือ อรหัตตผลโค. แต่จะ
ถึงภูมิโพธิสัตว์สุคันธสุชาต ก็ต่อเมื่อได้สละ
สวัระอันเป็นมหาภูตรูปไปแล้ว. บุคคลเป็น
อันมาก ละธรรมไปหลงในกามสมบัติประกอบ
อกุศลกรรม เมื่อพ้นจากชี้นำไป จะต้อง
ไปเกิดในภูมิที่ต่ำกว่านั้น เช่นลำดับลงไป แล้ว
แล้วยากแห่งกรรมที่ทำได้.

ภูมิถัดไปเรียกว่า โอชีวลอ์เตา คือ อสุร-
ภูมิ. อสุรภูมินั้น มีทั้งคิ และ ทิราย. เพราะ
ฉะนั้น จึงแบ่งได้เป็นสองพวก ย่อมทำสัง-
กรรมต่อพระผู้ทรงคุณธรรมคือ ตีเซก (ทำ
ลัก) เสมอ. อสุรจำพวกผู้ชาย มีรูปร่าง
หน้าตาน่าเกลียดน่ากลัว, แต่นางอสุรมีรูปร่าง
งดงาม. บัดนี้แห่ง อสุร มีนามว่า โอชีวลอ์
(อสุโร) อยู่ในตำบลบาดาลใต้ทะเล อันเป็น
สถานมคครมเครือไม้น้ำอยู่เลย. ภูมิอสุรนั้นยัง
นับว่า อยู่ในภูมิที่ต่ำข้างต้น รวมเป็น สามภูมิ
ด้วยกัน

ผู้ตกไปอยู่ในภูมิถัดลงไปอีกสาม คือ วัชระ
โทษได้ทุกข์ทรมานแสนสาหัส. สาม ภูมินี้
เรียกว่า ชัมมอ์เตา (ชันโว์เตา) คือ อาย
ภูมิทั้งสาม. ภูมิต้นใต้แก่งพตังเก (คียอ)
คือ นรก. ในภูมินี้มีการลงโทษ ทรมานผู้ตก
ไปอยู่ตลอดกาล (ชอ) นรกของเจ้านก

เหมือนนกของอินทีย, แต่การลงโทษทรมาน
มิได้เข็ญกว่ามาก. นรกแบ่งออกเป็น ๑๘ ชุม
ทั้งอยู่ใต้เขาที่อียชัว (เตะไวชัน) แปลว่า
ภูเขาอันมีเหล็กล้อมรอบ. ในนรก บางชุม
มีความร้อนจนถึงขีดสุด, และบางชุมก็ความ
หนาวจนถึงขีดสุด. มีบัต หรือ วาชะ (จีน
ใช้คำว่า อ้วง ทุกองค์) คือ หัวหน้าสำหรับ
ชำระและคักสินลงโทษ สัตว์บาปเสียสละ มี
อำนาจครอบงำทั้ง ๑๘ ชุม. ชุมเหล่านี้ล้วนมี
ลักษณะแต่ละอย่างเป็นพิเศษ หาเขตที่สุก
มิได้ (ข้อเขียนที่เก ในคัมภีร์ วิทยาศาสตร์
กล่าวว่า ใต้สมพทวีป มีสถานทีลงโทษสัตว์
บาป เรียกว่า อวิจิ โดยกว้างใต้ สหมนโยชัน
เร็วขึ้นมา จากล่าง คล้าย กองข้าว. คำว่า
อวิจิ จีนเรียกว่า ย้อเกียน แปลว่า ทหารวาง
หรือระดมมิได้). ผู้เขียนสฤบายก็แห่งนรกทั้ง
๑๐ คาล ชอคงงก ทรงยุคคิธรรมเฉียบขาด
มีทอญ เขาได้ชั่วในมณฑลชั่วทั้ง (ชันตง)
ทั้งงกมยครองชอ เห่งมหลอ (ยัมโล่=ยม.
ราช). ท่านผู้แต่งเกรงกลัวมาก เพราะเป็น
ผู้ลงโทษ สัตว์บาปโดยตรง. ในคำพูด ความ
ความเข้าใจโดยสามัญ ถ้ากล่าวถึง ท่านผู้
ก คคือ หมายความว่า ถึง บัตทั้ง ๑๐ คาล รวมกัน.
บัตเหล่านี้ มี พวกบคาง เป็นบริวาร คอยรับใช้

สำหรับลงโทษกรรมานสัตว์นรก, และแบ่งออก รายงานเจ้าหน้าที่ เมืองนรก. ส่วนกรรม ที่
เขียนสองพวกมีชื่อกัน :- จะตามสนองกันในเวลาอันควร ช้าช้าเร่งรีบ

คําสท	ก	สภาวะ
๑	ยักซอ	จันทวน
๒	,,	โชก
๓	,,	ซังค
๔	,,	โงกวน (วูกวน)
๕	,,	เจยมหลอ (ยัมโล)
๖	,,	เขยนแสง
๗	,,	ไถ่ซัว (ไถ่ซัน)
๘	,,	เพ่งเตง
๙	,,	โคฉี
๑๐	,,	จวงฉัน

เพราะ :-

“ความดีย่อมสนองความดี,
ความชั่วย่อมสนองความชั่ว,
และถ้าการสนองนั้นมาถึงช้า,
ก็เพราะเวลายังไม่มาถึง.”

วิธีปกครองในนรก จะทราบได้ว่า สัตว์
บาปตนใดทำอกุศลกรรมไว้มากน้อยเพียงไร, ก็มีพวก
จำพวกในเมืองมนุษย์ คอยบันทึกความดีความ
ชั่วไว้. ถ้าทำความดีก็รายงานเสนอเจ้า
หน้าที่เมืองสวรรค์, ถ้าทำความชั่ว ก็เสนอ

เจ้าผู้ซึ่งคอยบันทึกความดี ความชั่วใน
เมืองมนุษย์แบ่งเขตคหน้าทั้งนี้ : ในคำยล
หนึ่ง (คอง) มีเจ้าหน้าที่เรียกว่าทูต (พระ
ภุมเจ้า) มีทาสทาสเป็นศาลเล็ก ๆ เรียกว่า
ทูตเขยว : ในกรุง มีเจ้าหน้าที่ เรียกว่า
เขยช่วงกง (จำประจำกรุง, ในกรุงเทพ
มีอยู่ข้างโรงกระทะ สำเพ็ง เรียกว่า ศาลเจ้า
ชยา). ในหัวเมืองเรียกว่า คอง (จำ
ประจำชนบท). เจ้าผู้เหล่านั้นมีภริยาข้าใช้
อยู่ในศาล (เขยว) ขริบรุณ, ถึงขปริษา-

๓ ในพิภพเด็ก ต้องคงแผนรูปคดีเหล่านี้ในมณฑลพิภพทุกระยะ ๗ วัน นับตั้งแต่วัน
ที่ตายไป (ทำบุญเจ็ดวัน), ระยะรูปโดยลำดับ, จนถึงระยะที่ ๗ (ทำบุญ ๕๐ วัน)
คงรูปคดีศาลที่ ๖, ครบ ๑๐๐ วัน (ทำบุญ ๑๐๐ วัน) คงรูปคดีศาลที่ ๘, ถัดไปครบ ๑ มี
คงรูปคดีศาลที่ ๘, ครบ ๓ มีคงรูปคดีศาลที่ ๑๐, เป็นเสร็จพิธีและปลดทุกข์ได้.

ชนกิลของ น้าออกแต่แทนสนกสนาน.

คติเจ้าผีเหล่านี้ น่าจะเป็นของจีนที่นำมา
ผนวก. ประชาชนสามัญยังนับถืออยู่ จะเว้น
ไม่ได้. เพราะฉะนั้น เมื่อญาติ ทนบถ ตาย
ไป, เกรงว่า จะไปเกิดเป็นผี อดอยากในนรก
(ง้อฮั่น), จึงต้องขอให้ หลวงจีน ช่วยเหลือ
เพื่อ แบ่ง เบาบาป ต่อ เจ้าหน้าที ใน เมือง นรก.
จึงต้อง มี คติ ทำ พิธีต่าง ๆ ขึ้น ใน ลัทธิ:
นอกจากนรกที่กล่าว ยังมีนรก รองลงมาอีก
ห้าร้อย และนรกย่อยอีกพันชม.

ภูมิที่ห้า เรียกว่า เลี้ยววงอกยก คือเปรต
วิสัย. พวกเปรตคือผู้มีใจบาปหยายชั่วพอใจ
ในสิ่งชั่ว, เพราะฉะนั้น เมื่อ ตกไป อยู่ในนรก,
บางพวกพอใจขอรับหน้าที่สำหรับ ทรมานและ
ประหารสัตว์นรก. แต่พวกเปรต ก็แบ่งออก
เป็นหลายชั้น, ชั้นที่ต่ำมาก คือ จำพวก
เปรตที่เร่ร่อนไปในนรกปราศจากเขตต์หาความ
สุขกายใจไม่ได้เลย. พวกเหล่านี้ มีจำนวน
เพิ่มเสมอ, เพราะคนชั่วมากกว่าคนดี. ถ้า
จะช่วยเปรตให้พ้นทุกข์ต้องพยายามอุทิศส่วน
บุญไปให้มาก ในขณะที่ยังเป็นปรตตกอยู่ชั่ว;

มีฉะนั้น พวกเราจะไป เข้าพวก ชั้นที่ต่ำ มีหน้าที่
ทรมาน ประหารสัตว์นรก; ถ้าไปเข้าพวกนี้
แล้วก็เหลือที่จะแก้, เพราะจิตต์กระต้างด้วย
ความชั่ว เสียหมดแล้ว; และ รูปร่าง ก็ น่า
เกลียดน่ากลัว.

ภูมิชั้นหลังที่สุด ได้ แก่ ภิรจนาจานก้านึก
เรียกว่า ชกแซ. มนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ร้ายชั้นที่
ต่ำร้ายที่สุดยอมไปเกิดในภูมินี้.

เรื่องนรกและเรื่องผี ของจีน เป็น ของลัทธิ
พุทธมหายาน และลัทธิ เต๋าปนกัน ดังได้กล่าว
ไว้แล้ว; เรื่องเหล่านี้ มีมาใน คัมภีร์ ของจีน
เรียกว่า เจ็ก และ เซาตงเกงสึ. แปลเอา
ความว่า เต๋อสนธิ มนุษย์ หญิง ชาย ตาม ปม
ปฏิทินทิพย์ ของ เจ็กเซียงฮ้องเต. หนังสือ
นี้จะหาได้ตามศาลเจ้าต่าง ๆ เพราะมีผู้ ใจ
บุญพิมพ์ไว้ สำหรับแจกเพื่อให้ มนุษย์ รู้บาป
บุญคุณโทษ, และมีรูปยัก แห่ง ศาลนรก ๑๐
ศาลแสดงไว้ด้วย. ๑. บางทีก็มีรูปหน้าคนอีก
รูปหนึ่ง เป็นรูปเจ็กเซียงฮ้องเต ประทับเป็น
ประธานตุลาการชำระคดีสัตว์นรก มีเทพบริ-
วารแวดล้อมพร้อมพรั่ง, จะเห็น สัตว์นรกที่

๑ ได้เคยเห็นหลวงจีนทำพิธีงเด็ก มีภาพบดเหล่านี้แขวนไว้ทั้ง ๑๐ ภาพ.

ทำบุญกุศลไว้ ครองเป็น มนุษย์ ก็ได้รับรางวัล
ความสุข, ที่ใจบาปหยายช้ำกับโทษกรรมาน.
ในทันทีเห็นรูปพระองค์หนึ่งสวมหมวก ๕ แฉก
แสดงว่า เป็นโพธิสัตว์ มี ศีระประภา, ขี้เสื่อ
เป็นพาหนะ, มีศิษย์ เป็นรูป หลวงจันทน์ ๒
องค์: องค์หนึ่ง ถอนไม้เท้า มี วงแหวน ๓ หวี
เรียกว่าชกขระ อีกองค์หนึ่ง ถอนรูปเรือยาว
มีลายดอกบัว: ท่านพระรูปนี้ คือพระกษิ-
ครรพโพธิสัตว์ (พระโพธิสัตว์ ห้างกิน =
แม่พิมพ์) จึงเรียกว่า คัจจ อวงพัส, หรือ
ที่นิยมเรียกกันในประเทศนี้ว่า พระมาลัย, ซึ่ง
จะเล่าเรื่องพระโพธิสัตว์ นต่อไป.

ชกขระ เป็นชื่อไม้เท้าที่ สันให้ เกิดเสียง.
ไม้ชนิดนี้ในนิยายฝ่ายใต้ ไม่มี คงมีกล่าว
แต่ในคัมภีร์มหายานหลายแห่ง. นับว่าเป็น
ของจำเป็นใน บริกขาร ๑๘ อย่าง (ไม่ใช้
แปด) ของภิกษุ โดย พระพุทธเจ้า ว่า
ภิกษุผู้ ไปอุทิศ ในป่าต้องมีชกขระ. ถ้าเข้า
ไปในละแวกบ้านมิให้ทำวโจวญัต คือกล่าว
วาจา แต่ให้เคาะด้วยไม้ชกขระ. ถ้าคนใน
บ้านถาม ก็ให้ สันไม้เป็นอาณัติสัญญาณ

คอบ. อนึ่ง การสันไม้เป็นเหตุให้สัตว์เลื้อย
คลานไต่ขึ้นแล้วหนีไป จะได้ ไม่ถูกเหยียบ
ถ้าไปในที่รกหรือป่าสูง สัตว์ร้ายหรือแมลงที่
ฟังไต่ขึ้นเสียงก็ตกใจ ไม่ทำอันตรายต่อผู้
ถือ. ไม้ชกขระนี้ เป็นไม้ ถอน หกเหลี่ยม
ขนาดยาว ยอกมีโลหะ สันฐานเป็นเจดีย์
มีช่องเป็นวงกลม ๓ ช่อง ๓ ช่อง หรือ ๔ ช่อง
สำหรับร้อยวงแหวนโลหะ ในช่องหนึ่ง ใส่
วงแหวนช่องละ ๔ บ้าง ๖ บ้าง ๑๒ บ้าง, วง
แหวนเหล่านี้ มีความหมายทุกจำนวน. ถ้า
เป็นไม้เท้าสำหรับภิกษุถือ ต้องมีวงแหวน ๔
วง, หมายความว่าถึงขริบขี้สัส. ไม่เท่าชนิด
ที่มี ๓ ช่อง ร้อยวงแหวนช่องละ ๖ อัน เป็น
ของพระภิกษุสัพพตเจ้า เป็น ผู้คิด สำหรับ พระ
โพธิสัตว์ ซึ่งหมายความว่า ต้องบำเพ็ญบารมี
๖. ชนิดที่มี ๔ ช่องร้อยวงแหวน ช่องละ
๑๒ ห่วง เป็นของ พระศาสดามุนีพุทธเจ้า เป็น
ผู้คิด สำหรับ พระปัจเจก โพธิสัตว์ ถือ ซึ่ง
หมายความว่า เป็นปัจเจกสมุปบาท ๑๒ อากาโร.
คัมภีร์เจกและน มีตำนานเล่าว่า เท้าหิน
ชื่อ คำช. ตายไปนรก แล้ว กลับพบ คนชพ

ไคคมภรทกล่าววมาควย. ตามคัมภรทกล่าว ไครบ. บคทง ๑๐ คาล จงคคลง ว่าผู้ไค
ว่า เจกเชยงชองเต มีพระภรณาธิคุณ ทรง ประพตการบุญมาตงแต่ยงเขาววย เมอตาย
รจนาแะประกาศคัมภรเจกแะ เพอให้มนษย ไปกสงให้ ไปสู่แทนสวรค. บรรคาผู้ ทมบุญ
หญิงชายไคบ้ำเพญกุศล รุ่สำนึกบาปที่ไค แะบาปเท่ากัน จะรอดพ้น อบายภูมิ ทั้งสาม
ทำไว้: กล่าวคือในวันประสคของโพธิสค (ซมอิกเต่า) กลยไปเกิดในมนษยภูมิ (นิน-
ทง) ซึ่งเป็นปรธานใน นรยโลก (ตงก) เต่า), ส่วนผู้ ชงค่านวณบุญแล้ว แต่บาป
ทง ซึ่งเป็นปรธานใน นรยโลก (ตงก) เต่า), ส่วนผู้ ชงค่านวณบุญแล้ว แต่บาป
ยงมีมากกว่า จะต้องสู้รบ ผ่านคาลค่างๆ
บวรคยค้แห่งคาลทง ๑๐ ในเมษนรคก็ประ- ในนรค แล้วให้ ไปเกิดเป็น มนษย มงมี
สานมอ้นอมเคยร อ่อนวอนละเพา พระโพธิ- ยากจน แก่ หน้ม มีโรคภัย พิการ แล้ว
สคทง องคณให้ ช่วย ทุกข์ สรรพสค. พระ แะวียากกรรมเพอให้ทำการแกค. ถ้าประ-
โพธิสคแล้วคณมหาการุญ กล่าววว่า “เรา ปรพตคณค้, ก็ให้ ไปเกิดในสคค; ถ้าประพตค
ประสคจะช่วยสคทงหลายให้ พนทุกขวันน วนชว, ก็ให้ บคคจทวย ลากทวไปสู่คาลทุก
เมอถึงเวลาเย็น (คือ เย็นวัน ๑๓ เดือนที่ ๗) คาล, ไครบ ทุกข์ ทรมาน สาหัส คคคไป;
เราสงให้ ยกโทษของ บรรคาสคทวบาป, แล้ว แะให้ ไปเกิดอิก, ให้ไครบทุกขียากจนขึ้น
ให้ไป เกิดใหม่ใน คค หรือ ภพทงหค แล้วแต่ แะคณที่สุด. คายแล้ว ก็ไปสู่ นรคไครบ ทุกข์
วียากกรรมค้ทำไว้. แต่ทวาคณชว้นนมาก ทรมานไม่มีที่สนสค. คณคคคณญไม่รุคณ
กว่าคณค้. การลงโทษในนรคก็รุนแรงควจะ บิคามารคา, ฆ่าตัวตายเอง, ปลงชวิตสคทว,
ลคหย่อนลงเสยย้าง. วิญญาณคค ที่ชวช้ หรือไม่เชอกรรมวียาก มกเห็นรอนๆ ว่าตาย
แต่ไคสำนึกในบาปแห่งคณ ชกชอนวิญญาณ แะก็เป็นอนคณยกัน, เมอสนลงหน้ง (คือ
อนหนงหรือสองให้รูสำนึก ย่างเคยวกัน, ก็ แะคคกาย ทำลาย ร้าง) กณยว่าไครบ ทุกข์
ควจะชคเชยเป็นควมค้. กลยลยโทษทคอง

ตามคัมภรทของจีนคองไปนรคก่อน. คล้ายกับคคคของคริสตังโรมันคคคค ที่คอง
ไปสู่สถานท “ไฟชำระ” (Purgatory) ก่อน.

ทรมาน อย่างที่สุกจนซาใจแล้ว เท่ากับ คน
ยังมีชีวิตอยู่ได้ รัช โทย ทรมาน เช่นเดียวกัน
ใครๆก็ไม่เคยเห็นผู้ ทายเป็นผีแล้วได้รัช โทย
ทรมาน ฯลฯ แท้จริง คนเหล่านั้นก็ไม่รู้ว่า
ส่วนที่ตายไปนั้น เพียงทำลายสรีระว่าง, แต่
วิญญาณหาตายด้วยไม่: อกุศลใด ๆ ที่ ทำ
ไว้ เมื่อมีชีวิตอยู่, จะต้อง อำนวย วิชาตาม
สนองในภพหน้า. บรรดาคนพาลสันดานทุศีล
เห็นผิดเป็นชอบ ประกอบอกุศล กรรม เช่นนั้น
จะต้องถูกส่งไปรับทุกข์ทรมานในเมืองนรกเป็น
นิรันดร์. อนิจจา! แม้จะมีคำสั่งสอนถึงสาม
ศาสนา (ซัมก่า=ขงจื้อ, เต๋า, พุทธ). ก็
ยังมีคนทกอดัง เห็นเลวว่าคำตักเตือนนั้นเหลว
ไหล, เพิกเฉยต่อพระกรุณา, กระทำ อกุศล
กรรมทั้งที่อยู่แก่ใจ, ที่จะรู้ สำนึกตน ในวัย
หนึ่งจะมีสักคนเคยทุกข์หายาก. เหตุฉะนี้ การ
ลงโทษทรมานในนรกจึงต้องดำเนินเฉียบขาด
ไม่ลดหย่อน ผ่อนผัน. แต่มีคน กำหนดไว้
ด้วย ความกรุณาว่า มนุษย์ หญิง หรือ ชาย
หนุ่มหรือแก่ อ่อนแอหรือแข็งแรง ซึ่งได้ทำ
บาปกรรมไว้อย่างใด ๆ ยอมให้พ้นไปได้ ถ้า

ระลึกถึง พระโพธิสัตว์อยู่เสมอ, และในวัน
เกิด ของขี้ทั้ง ๑๐ ค่ำล ก็ให้ถือศีล กินแ
สวมนตร์ภาวนา ตั้งมั่นปณิธานว่าไม่ทำบาป
อีกต่อไป, หรือได้ทำกุศลไว้เมื่อยังมีชีวิตอยู่
ก็จะหลีกศาลนรกเป็นศาล ๆ ไป ตามจำนวน
กุศลที่ได้ ทำไว้. กฎที่ ผ่อนผันนี้ ไม่ยอม
ใช้แก่ เสนาอมาตย์ ที่ไม่ ซื่อตรง เสียสัตย์
ทวนสาบาน บุตรไร้กตัญญูไม่รู้จักบิดามารดา
ผู้ฆ่าตัวตายเอง เหล่าผู้ คิดทำลายล้างสาธุชน
ในทางลับ เหล่าผู้ฉก ฟาฉวยตาย เหล่าผู้ฉก
น้ำท่วมหรือไฟครอกตาย ถูกสัตว์ป่า หรือถูก
อสรพิษขบกัดตาย: สัตว์ป่าหนาเหล่านั้นต้อง
ผ่าน ศาลนรก ทุกโรงไม่มีการ ยกเว้น และ
ต้อง รัช โทย ทุก ศาล ตาม เกณฑ์ ของ อกุศล
กรรม ที่ทำไว้. บรรดาสัตว์อื่น ๆ นอกจาก
พวกไวขังกัน ยอมให้เอาบุญหักบาป เพื่อ
รอดพ้นการทุกข์ ทรมานบ้าง, และเพื่อให้
รัชรางวัลในกุศลกรรมบ้าง.

อันเรื่องราวความชั่ว ของ มนุษย์ ในโลก
และโทษที่จะต้องได้รับทั้งนี้ ได้เขียนไว้ด้วย
ภาพที่หญิงชาย จะอ่านเข้าใจง่าย แล้วเสนอ

พระโพธิสัตว์เพียรขบถ. เรื่องราวนี้ประ-
สงค์จะคอยให้ วิญญานของมนุษย์ อันทำ แต่
กุศลตกไปอ่านในนรก แล้ว กลับไป (สลับ
แล้วขึ้นขึ้นอย่างในนิยาย), จะได้นำ เรื่องนี้
ไปประกาศให้ทั่วโลก. เมื่อพระโพธิสัตว์
เห็นแผนกำหนดที่ใดจัดการไปนี้, ก็อนุมัติว่า
ก็แล้ว. พอวัน ๓ คำเตือนที่ ๔ พระโพธิสัตว์
พร้อมด้วยสุภยาทีศาณรททั้งสิบ ก็พากันนำ
แผนภาพขนเสนองี้กเชียงช่องเต.

เจ้าเชียงช่องเต ตรัส สาธุการ ว่า “ก็
จริง ๆ! ก็จริง ๆ! แต่นี้ไปให้บรรดาเจ้าผู้
จิตขบถ มนุษย์ ที่ ปฏิญาณว่า จะดำเนินตนใน
กุศลวิถิ และรู้สำนึกตน สัญญาว่า จะไม่ ทำ
บาปอีกต่อไป. ให้ยกเว้นการ ลงโทษ เลีย
สองอย่าง และนอกจากนี้ ถ้าสามารถบำเพ็ญ
กุศลวิถิ ๕ ประการ (คือ ๕?) ได้แล้ว,
ก็ให้พ้นจากการลงโทษทั้งหมด และไปเกิด
อีกในคติที่ดี, ถ้าเป็น หญิง ก็ให้ ไปเกิด เป็น
ชาย แต่ถ้าประพฤติกุศลวิถิ เกินกว่า ๕
ประการ จะสามารถช่วยคนอื่นได้ด้วย, และ
ช่วยภริยาและครอบครัวให้พ้นจากการทรมาน
ในนรกได้ด้วย ให้ประกาศกำหนดนี้ไว้ใน
ปฐมปฏิทินหก (เจ้าและ) ให้บรรดา

เจ้าผู้ประจำกรุง (เขี้ยวช่อง) เข้าประกาศ
ให้ทั่วไปในโลก. จึงมีความกลัวตัวสั่นค่อ
บาป และปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แล้วดำเนินการ
ให้เป็นผลดีด้วยความเคารพเทอญ.”

ต่อไปนี้ จะอธิบายถึง ตุลาการศาลทั้งสิบ,
กล่าวถึงวิถิและการลงโทษ, ทางที่จะรอดพ้น
โทษโดยอาศัยการถือศีลสวดภาวนา ปฏิญาณ
ว่าไม่ทำบาป ฯลฯ และกำหนดให้ประกอบ
กุศลวันแรมนั้นในวันเกิดของพระโพธิสัตว์ และ
ยศศาลทั้งสิบ.

ศาลที่หนึ่ง

ผู้เป็นประธานศาลต้น ชื่อ จินกง, มี
หน้าที่เมื่อนายทะเบียน คนเกิดตาย ของมนุษย์
และเป็นตุลาการ. มนุษย์หญิงชาย ตายไป
ภายแก่และจะต้องไปเกิดอีก, ถ้าบุญและบาป
เท่ากัน, ต้องไปสู่ศาลนี้, แล้วจึง ส่งให้ไป
เกิดเป็นคนดี มีจนแล้วแต่ ผลกรรมที่ได้ทำไว้.
ถ้าส่วนบาปมีมากกว่าส่วนบุญ, ถูกส่งไปต้อง
ที่กระเจกยานใหญ่มีขนาดตามกว้างได้ ๑๐ ช่วง
มือทั้งสอง ที่้าออก (๕๐ ฟุต.) จะเห็น บาป
ของตนเมื่อครั้งยังมีชีวิต ปรากฏอยู่ใน กระเจก
นั้น: เมื่อเห็นบาปของตนแล้ว, ก็ถูกส่งไป

ชั้นศาลที่สอง ซึ่งพิจารณาพิพากษาวางบท
ลงโทษทรมาน แล้วส่งไปนรก ตามควร แก่
โทษานุโทษ.

ผู้ใดเมื่อมีชีวิตอยู่ประมาทตระหนงใจ มิได้
ระลึกว่าฟ้าดินเป็นผู้นำให้กำเนิดมนุษย์. ไม่รู้ว่า
บิดามารดา ปกป้องรักษามาจนเติบโต, เพิก
เฉยต่อเจ้าหนี้ ๔ ประการ (คือ ฟ้า ดิน พระ
มหากษัตริย์ และญาติพี่น้อง); ไม่เห็น
สำคัญ ชีวิตของตน เขามีคเณรคนชด ผูกคอ
กินยาพิษ หรือโจนน้ำตาย: อันการกระทำ
เหล่านี้ มิได้เป็นไปเพื่อความซื่อสัตย์กตัญญู
เพื่อความบริสุทธิ์ หรือมีศีลธรรม อันเป็นทาง
ไปสู่สวรรค์, แต่ กระทำไปโดยโทษาคติ หรือ
ภยาคติโมหาคติขลาดต่อวิบากผลแห่งความ
ชั่วที่ทักท้วงไว้. คนเหล่านี้สนลมหายใจไปสู่
ศาลนี้ ถูกกักขังไว้ในห้องทมิฬและกระหาย,
ในเวลาเช้าตั้งแต่ ๗ ถึง ๑๑ นาฬิกาทุกวัน จะ
รู้สึกตนได้ ทุกขเวทนา เหมือน เมื่อครั้ง ยังมี
ชีวิตอยู่ในขณะที่ฆ่าตัวตาย: ทนทุกข์ทรมาน

อยู่อย่างนั้น ๗๐ วันบ้าง ๗๕ วันบ้าง หรือ สองอย่าง
แล้วแต่ฐานโทษ. แล้วถูกนำตัวขึ้นไปยังที่
ซึ่งคนเคยฆ่าตัวตาย, ให้เห็นเหตุการณ์ที่ล่วง
แล้ว, แต่ไม่ให้กินเครื่องที่เขานำไปเช่น คน
จะรู้สึกสำนึกตนเสียใจในกตนา ไม่สามารถ
จะปรากฏตนให้ มนุษย์ เห็น ตกใจ เพื่
พยายามจะหาตัวแทน — — — — วิญญาณ
โคปรากฏตนให้เห็น ทำให้มนุษย์ถึงตาย, จะ
ถูกขังหน้าคำเขี้ยวยาวลากตัวไป ทรมานไม่
ให้หยุดเกิดอีก — — — —

ก่อนผู้อาศัยอยู่บนดิน, ในวัน๑คำเค็ช
ที่สอง ถ้ากระทำการ ถือศีลกินเจ ผินหน้าไป
ทางเหนือ, ปฏิญาณว่าเว้นยาขบ มุ่งอยู่แต่
กุศลไซ้, ก็จะไม่พ้นจากนรก. พระธรรมของ
พระ พุทธเจ้า ก็ ได้มี แพร่ หลาย ไป ขบ พิภพ
เพื่อเตือน สติมนุษยชาติให้ มีความเชื่อ รู้ สึก
ยาขบ. เมื่อ ถึง เวลาแล้ว, เทวทูตก็จะพา
วิญญาณท่านไปสู่สวรรค์สุขาวดี.

ศาลต่อไป กล่าวถึงยาขบและโทษที่จะต้อง

๑. ถ้าวางถ้าสำแดงตนให้มนุษย์เห็นตกใจ มีศรัทธาจะคลายทุกข์.
๒. ถ้าทำได้ ตนก็ไปเกิด เช่น โคน้ำตาย ถ้ามีใคร โคน้ำตาย คนตายก่อนก็ไป
เกิด คนตายทีหลังก็เข้าตำแหน่งตนทุกข์ ไปกว่าจะมีตัวแทน.

ไต่รียไว้ อย่างพิสดาร มีการทรมาน อย่าง
แปลก ๆ วิเศษไปกว่านรกของอินทียหรือของ
ฝรั่ง แต่เห็นว่าจะเฟื่อนกึ่งขอมข้ามเสีย ลึก
ไปเล่าศาลที่สืบหรือศาลสุดท้าย.

ศาลที่สืบ

ศาลนี้ มีหน้าที่พิจารณา ฎัญญาที่ ถูกส่ง
ไปจากศาลอื่น. ถ้ามีข่าปปมาแล้ว มากน้อย
เพียงไรและรับโทษพอแล้ว. จะไต่ จิตส่งไป
เกิดเป็นมนุษย์หรือกิริจฉานแล้วแต่ข่าปปที่ทำไว้.
ก่อนไปเกิดจะต้องไปสู่ เจริญ เทน แห่ง ความจำ
อะไร ๆ ไม่ได้. ณ ที่นี้ เป็นที่อยู่ของ เทวธอ
เม่งโพ (จ้าวแม่แซ่เหม้ง). เม่งโพ เกิด
เมื่อครั้งราชวงศ์ซัน, เมื่อเกิดได้ ศึกษา คัมภีร์
ต่าง ๆ ของขงจื้อ, เมื่อโตขึ้น ศึกษาพระสูตร
ต่าง ๆ ในพุทธศาสนา, ซักชวนให้มนุษย์ยังค
เว้นการฆ่าสัตว์ และถือศีลกินเจ, เมื่ออายุ
ได้ ๘๑ ปี ผมงอกขาวเหมือนนกยาง แต่
ผิวเนื้อสกลใสเหมือนเด็ก. นางดำเนินคนเป็น
พรหมจารีณ เรียกชื่อตนเองว่าเหม้ง, แต่คน
ทั้งหลายเรียกว่า จ้าวแม่เหม้ง. เจ็กเซียง-
ฮองเต้ ตรีสั้งให้นางสร้างเจริญ เทนแห่งความ
จำอะไรไม่ได้. และตั้งให้นางเป็นผู้ตัดสิน มี

วิชาเป็นบริวารคอยปฏิบัติตามแต่นางบัญชา.
นางผสมน้ำยาชนิดหนึ่งคล้ายเหล้าไวน์ มี
เบญจรสคือ หวาน ขม ชื่น เปรี้ยว เค็ม.
ฎัญญาที่ศาลทั้งสี่ให้ไปเกิดต้อง คิมน้ำยา
นี้. เมื่อคิมแล้วจำความหลังไม่ได้หมด. แต่
ว่าถ้าฎัญญาใด มีเบญจรส, น้ำยานั้นจะทำ
ให้อิทธิพลทั้งห้า ดิน; ถ้าฎัญญาไม่มีข่าปป,
ก็ตรงกันข้าม.

เจริญที่กล่าวนี้ อยู่หน้า ศาลทั้งสี่ ถัด
จากสะพานหงหอก คือ เงิน ทอง หยก หิน
ไม้ และแผ่นกระดาน. มีรูปสี่เหลี่ยมข้าง
บน แบ่งออกเป็น ๑๐๘ ห้อง วางเรียงด้วย
น้ำยาสำหรับให้ ฎัญญา คิมน้อย หรือมากก็
ได้ผลเท่ากัน. บางทีมีข่าปปก็อดคงไม่ยอม
คิม, ทันใดนั้นก็จะมีมดคิมกริบผูกพันพัน,
แล้วมี ท่อทองแดง ยัดเข้าไปใน ลำคอ ถูก
กรอกด้วยน้ำยา. คิมเสร็จแล้ว ถูกพาไปบน
สะพานลอย อยู่เหนือ น้ำสั้แดงไหลอยู่หลัง ๆ.
ไปไต่ ครั่งทางจะเห็น อักษรจารึกไว้ ที่หน้าผาสี
แดงอยู่ตรงหน้าว่า:—

เป็นมนุษย์นั้นง่าย แต่จะ ปฏิบัติ คนให้
สมแก่ความรับผิดชอบ เป็นการยาก.

ถึง กระนั้น เกิด เป็น มนุษย์ อีก หนหนึ่ง

ยิ่งจะยากขึ้นไปอีก.

เพราะผู้จะไปเกิดอีกใน สุกคติใด ๆ ก็ไม่มี
ความลำบากมากนัก ;

แต่จำเป็นต้องรักษาปากและใจให้ตรงกัน.

เมื่อวิญญาณอ่านถ้อยคำเหล่านั้นแล้ว, ก็
จะพยายามกระโทกชนฝั่ง, แต่ถูกบิศาจารย์
ร่างใหญ่โตะสองคน คอยตีต้อนตกลงไปในน้ำ.
บิศาจารย์คนหนึ่งสวมหมวกดำ ตามตำแหน่ง และ
สวมเสื้อปัก, มือหนึ่งถือ กระดาษดินสอ บน
ข่า แยกกระบี่, ที่ ขันเขว ถ่วงเครื่อง ธรรมดา
ต่างๆ. โจ่งตากุดมิ่งทั้งและหัวเราะละ: บิศา
จารย์ นมัสสนาว่า อายุสั้น. บิศาจารย์ อีก คนหนึ่ง
หน้า มีโลหิต เประเชยอน, สวม เสื้อขาว ถือ
ลูกคิด แยกกระสอบข้าว, รอบคอ แขนเงิน
กระชาย, หน้านิ้ว คิ้วขมวดน่ากลัว และ
ถอนหายใจเอือกนาน: บิศาจารย์ ไต่ ซื่อว่า ผู้
รับรางวัล, บิศาจารย์คนหนึ่งที่คอยผลัดวิญญาณ
ลงไปใต้น้ำแดง. วิญญาณชั่วและถ้อย คือใจ
ที่จะได้ ไปเกิดเป็นมนุษย์ อีกครั้งหนึ่ง. แต่
วิญญาณที่ครองไฟเสียใจว่าเมื่อครั้งยังมีชีวิต
อยู่ ไม่ได้ สะสมบุญกุศลไว้ เพื่อ จะได้ ไป
สวรรค์ ไม่กลับไปเกิดอีก, แต่อย่างไรก็ตาม
วิญญาณทั้งหลายต่างแย่งกันไปเกิด คล้ายคน

เมา. ครั้นไปเกิดแล้วก็มีคนถึงขาบบุญคุณ
โทษประพฤติกชั่วอีก, ในที่สุดก็ตกไปรับโทษ
กรรมเหมือนอย่างคราวก่อน.

อนึ่ง เมื่อเสกเซียงฮ้องเต้ มีรับสั่งให้อ่าน
คัมภีร์เง็กและ ให้วิญญาณในนรกฟัง. ฝูง
บิศาจารย์ทั้งหลายก็นำตาไหล เต็มคันทวย พระ
กรุณาธิคุณ. ปฏิญาณว่าถ้าไปสู่โลกอันสว่าง
แล้ว จะทำเนน ตาม คำ สั่งสอน. ครั้นแล้ว
ปรากฏหมอกมีแสงสีพรรณรายปกแผ่แผ่นดิน,
เห็นเง็กเซียงฮ้องเต้ เสด็จพาพระกวนอิมโพธิ-
สัตว์ (อวโลกิเตศวร) ลงไปในนรก. บิศา
จารย์ทั้งหลายออกไป ต้อนรับ แสดง ความเคารพ.
พระโพธิสัตว์กวนอิมปรากฏ พระรูปเป็น บิศา
จารย์ หน้าเหลี่ยมเกรี้ยวสูงหกขั้วตัวทอง (ไม่
ทราบว่าเป็นใคร) แล้วเปล่งวาจาขึ้นก็ เหตุ
ด้วย เง็กเซียงฮ้องเต้ ประทาน ข้อนั้นดี ตาม
กำหนดที่พระโพธิสัตว์ ตรัส และบิศาจารย์
ได้ ตกลงไว้ ในการ ที่จะ ลดหย่อน ผ่านโทษ
สัตว์บาปตามคัมภีร์เง็กและนี้. พระโพธิสัตว์
พยากรณ์ ว่าผู้ชักชวน มนุษย์ชาติให้ ประกอบ
บุญกุศลหรือรู้ สักในบาป เพื่อให้ รอดพ้น จาก
นรก, ย่อมจะถึงพุทธภูมิ; ตรัสแล้วก็เสด็จ
ล่องไปใน ก้อนเมฆ. บิศาจารย์ทั้งหลาย ก็กลับ เข้า

นิรยภูมิ, เจ้าเซียงฮ่งเต้ ก็เสด็จ กลับคืน ที่ ๘.
สวรรคต.

ในตอนต้นได้กล่าวถึงวันประสูติของพระ
พุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ต่าง ๆ ของจีน ถ้า
หนดอย่างนี้ :-

พระยาอารยโมเตรย, เจ้ามลอฮ้อง,
และเจ้าเซียงฮ่งเต้ โดยลำดับ ๑ คำ ๘ คำ
๘ คำ เกือบต้นของจีน.

ขัณทรกาลที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๔ และพระโพธิ-
สัตว์กวนอิม โดยลำดับ ๑ คำ ๘ คำ ๑๘ คำ
และ ๑๘ คำ เกือบที่ ๒.

ขัณทรกาลที่ ๒ ที่ ๖ ที่ ๗ โดยลำดับ ๑
คำ ๘ คำ และ ๒๗ คำ เกือบที่ ๓

ขัณทรกาลที่ ๘ ที่ ๙ พระศาสดามุนีพุทธ
และขัณทรกาลที่ ๑๐ โดยลำดับ ๑ คำ ๘ คำ
๑๕ คำ เกือบที่ ๔.

เจ้าประจำกำแพงเมือง และคูเมือง ๑๑ คำ
เกือบที่ ๕

พระโพธิสัตว์ ศังข ๑๓ คำ เกือบที่ ๗.
เจ้าประจำครัวไฟ (เจ้าชิน) ๓ คำ เกือบ

นอกจากนี้ยังมีวันเซ่งเต้า (สำเร็จมรรค-

ผล) ของพระโพธิสัตว์ กวนอิม ในวัน ๑๘
คำ เกือบที่ ๖ วันบรรลพภูมิแห่งพระศาสดามุนี
พุทธเจ้า ในวัน ๘ คำ เกือบ ๑๒ (ปลายปี)^๑
วันที่เจ้าประจำครัวไฟทุกเรือนขึ้นไปเล่นความ
ที่ความชั่ว ของมนุษย์ ใน ครัวเรือนที่ เจ้าเตา
สถิตอยู่แต่ เจ้าเซียงฮ่งเต้ (เชิญเจ้า ชิน
สวรรคต ก่อนตรุษจีน เหตุฉะนั้นจึงต้องมีพิธี
ส่งเอาออกเอาใจไว้) ในวัน ๒๔ คำ เกือบที่ ๑๒.

กล่าวถึงยุค ตามคติจีนแบ่งออกเป็นสาม
ยุคหนึ่ง ตั้งแต่พระศาสดามุนีพุทธเสด็จลงมา
ตรัสเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หมดลงในระยะ
๕๐๐ ปี นับแต่ปรินิพพานแล้ว, ยุคนี้เรียกว่า
เจียชวบ (เงาฟ้า-ยุค แบบ ฉะบับ แห่ง ธรรม
คือ มีแต่ ธรรม หา ธรรม มิได้=วิวรรต
กัลป์). ยุคที่สอง เรียกว่า เซียงชวบ ก่อ
จากยุคต้นมา มีระยะ ๕๐๐ ปี. ยุคนี้ มนุษย์
ใช้รูปภาพ และอักษร เป็นเครื่องหมาย นำทางไปสู่
ความจริงแห่งธรรม คัมภีร์ธรรม และธรรม

๑. ตอนนั้น กล่าวถึงกาลที่พระศาสดามุนีตรัสรู้, ในตอนที่กล่าวถึงวันประสูติ ว่า เป็น
วัน ๑๘ คำ เกือบที่ ๕: ตามนัย วันประสูติและตรัสรู้ทำใช้วันเดียวกันไม่.

ยุคทศสาม ถัดมาเป็นระยะนานได้ ๒๐๐๐ ปี
เรียกว่าชัชวาล (โมฬะ—ไม่มีธรรม=สัรวรรค
กัลป์), ยุคนอธรรมทวชนเช่นลำดับ จนพระ
ศาสนาเรียวลงและหมดสิ้นไป, ถึงตอนนั้นไม่
ได้ยุค (คืออารยไม่เจริญ) จะมาตรีส พัน
พระศาสนาใหม่เวียนไปอีก. ตามที่เล่ามานี้
จะเห็นได้ว่าคติในเรื่อง เหล่านี้ ของจีน ก็ไม่สู้
ผิดอะไรจากไทยเราที่เคยรู้เคยได้ ยินมาแล้ว.

กล่าวถึงพิธีอิทธิศรัทธาส่วนบุญให้แก่วิญญาณ.
พินิจว่าสลับมาแต่ครั้งพุทธกาลทั้งแจ้งอยู่ใน
คัมภีร์ ซึ่งว่า ยถาเอชเมเคา (ยถาเอชเมเคว).
ในคัมภีร์ นั้นกำหนดเรื่องราวพระอานนท์เป็นเปรต
อดอยากอยู่ในนรก ยังเกิดสังเวช, จึงทูล
ถามพระพุทธเจ้าว่า จะมีหนทางที่จะบรรเทา
ความอดอยาก ของ เปรตเหล่านั้นได้ ประการใด
บ้าง. พระพุทธเจ้า ทรงแนะ อูชาเย แก่ พระ
อานนท์ว่า ถ้าจะอุทิศอาหารไป ให้ ถึงภพ
อื่นได้ ต้องให้ ประชุมสงฆ์สวดมนต์ตามที่
กำหนดไว้ จะเพราะ พระปฏิมากรพระพุทธเจ้า.
อาศัยเหตุนี้จึงได้ มีพุทธทศกล่าวแล้วกระทำสืบ

กันมา. เรื่องนี้คล้ายคลึงกับเรื่องต้นเหตุพิภพ
กระจากของญวนมาก และบางทีก็จะเป็นเรื่อง
เดียวกัน, เพราะการทิ้งกระจากก็คือทำบุญส่ง
ไปให้พวกผี, ในตำนานนั้นว่ามีว่า :-

“ในสมัย ครึ่งหนึ่ง ของ สมเด็จพระ
ทรงพระภาคเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่ เมืองนิโคร-
ธารามเมืองกิลพัสดุ์ พร้อมด้วย พระภิกษุ
เฝ้า ห้อมล้อม คอย สดับ พระสัทธรรม เทศนา.
ในเวลานั้น พระอานนท์ เสด็จเข้าไปนั่ง สมาธิอยู่
ในท่งตักแต่เดิมนั้น. ครั้น ถึง เวลา ก็กสังก
พระผู้ เป็นเจ้าได้ทอดน่านไปเห็นอสุรกายมีนามว่า
เหญมมโช้ว ร่างกายซูบผอมเหี่ยวแห้งและมี
เพลิงพลุ่งออกจากปาก ถ้าคอเท่ารูเข็ม ผม
ขนศีรษะรุงรัง มีเขี้ยว ออก จากปาก น่า
เกลียดกลัวยิ่งนัก. อสุรกายนั้นมาขึ้นประณม
มีทูลพระอานนท์ว่า “ยังมีอีกสามราตรีท่าน
ก็จะถึงแก่กรรมภาพ, แล้ว ต้องมาอยู่ในหมู่
อสุรกาย ทั้งเช่นข้าพเจ้า. ” พระ อานนท์
ได้ฟังอสุรกายบอกดังนั้น, พระผู้ เป็นเจ้าก็มี
ความหวาดเสียวต่ออสุรกาย เพราะยังเป็นบุตร

๑ ตรงกับพิธีสวดมนต์เย็น ๑๐๑ ตามบ้านของเราที่คงตั้งพระพุทธด้วย.

๒ คัดจาก คาวางเต็กใน อานันนิกายของ พระครู คณานันตมณารักษ์ (บ) วัด
มงคลดามคม.

ชนอยู่. พระผู้เป็นเจ้าจึงถามอสุรกายนั้นว่า
 จะทำประการใดจึงจะพ้นจากความตาย และ
 พ้นจากทุกข์ใน หม้ออสุรกายนั้นได้. อสุรกาย
 ตอบว่า “ถ้าพระผู้เป็นเจ้าอยากจะให้พ้นจาก
 กองทุกข์, ก็ให้กระทำพุทธรูปชา ธรรมบูชา
 สังฆบูชา, และบริจาคทานให้แก่ยากเข็ญ
 ใจที่อดอยาก, และแบ่งกุศลไปให้พวกอสุรกาย
 ทั้งหมด, ท่านก็จักได้ มีอายุยืนวิวัฒนาการ.
 ส่วนอสุรกายทั้งนั้น ก็จักได้ พง ผลิตผลที่ท่าน
 อุตทิศให้, อาจพ้นจากกองทุกข์ ถึง สักติได้
 โดยพลัน.” เมื่อพระอนันต์ได้ฟังอสุรกาย
 กล่าวดังนั้น, จึงได้นำความมารายทูลองค์
 สมเด็จพระพุทธทรงพระภาคเจ้าตามคำที่อสุรกาย
 กล่าวนั้น แล้วขอให้พระผู้ทรงพระภาคเจ้าช่วย.
 (หทัยเทโตน ก้าวรูดองโงน หทัยกิม-
 เทยิกโพ หงาหเพื่องเตยน หลั่นหยอนงันท์)
 พระผู้ทรงพระภาคเจ้า จึงมีพระพุทธานุญาต
 แก่พระอนันต์ว่า “ดูก่อน อนันต์, อย่า
 ได้มีความ หวาดเสียว เกรงกลัวไปเลย เรา
 ตถาคตจะชี้ทางให้ เพื่อ บริจาคทานให้แก่
 หม้ออสุรกายและพวกพราหมณ์ที่เมืองมายาค้า
 (มีทราฐุ กรรมัง ?), เพราะพวกพราหมณ์
 ในเมืองนั้นยากจนอนาถามาก. เมื่ออนันต์

บริจาจากแล้ว, อนันต์ก็จักพ้นจากภัยทุกข์แล้ว
 แล้วนั้นได้. แต่การที่ จักบริจาจากให้ทั่วถึง
 อสุรกายนั้นยาก : เพราะ พวก อสุรกาย นั้น
 สร้างกรรมไว้มาก, จึงไม่สามารถที่จะบริโภคนั้น
 ได้. ต้องตั้งพิธีประชุมพระอริยเจ้าทั้งหลายมา
 เจริญพระศากยานามว่า ถิกขอลาย ด้วยอานา-
 นา พระ ศาณาน อาร ให้ ทั่ว ถึง หม้อ อสุรกาย
 ทั้งหมดได้. ส่วน อนันต์ จักมี อายุ ยืน.
 เมื่อ พระอนันต์เถรเจ้าได้ สดับ พระพุทธรูป
 กันนั้นแล้ว, พระ ผู้ เป็นเจ้า จึง จัดหา เครื่อง
 สักการบูชา และเครื่องอุปโภคบริโภคพร้อม
 แล้ว พระผู้เป็นเจ้าก็ตั้งพิธีสัณนิบาตพุทธจักร
 ณที่ควร จึงกระทำสักการบูชาพระพุทธรูปเจ้า
 พระธรรมเจ้า พระสังฆเจ้า มงคลสัมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประธานในการนี้. เมื่อ
 พระอนันต์ ผู้เป็นเจ้า บริจาจากทาน และ อุตทิศ
 ส่วนกุศลไปให้หม้ออสุรกายครั้งนั้น, โดยได้
 พงอำนาจพระขามมอณินทรแห่งพระรัตนตรัย
 ทั้งสาม และอำนาจพระศาตา ถิกขอลายนั้น,
 จึงบันดาลให้ ทั่วถึงหม้ออสุรกายทั้งหลาย ได้
 วยผลทานอันนั้นแล้วไปสู่สักติ. (เผิกโงนอา-
 นาน หงาฮอเตยง เทตักก้าลาโมนฮอ กวาง
 คอค้าย โยคาก) องค์สมเด็จพระผู้เป็นพระ

ภาคเจ้า จึงมีพระพุทธรูปภาคเจ้าแก่พระอานนท์ ว่า “ดูก่อนอานนท์, จงรู้เถิด เราตถาคต จะแสดงให้ทราบ. เมื่อ อดีตกาล ล่วงแล้ว แล้ว ครั้ง นั้น เราตถาคต เกิด ในตระกูล พราหมณ์อยู่ในสำนักพระโพธิสัตว์ ทรงนาม ว่า กวางต้อต่าย ไช้ตัก. พระโพธิสัตว์ พระองค์ นั้น เมื่อผู้ใดบริจาจากทานให้แก่หมู่ อสุรกายใด ๆ แล้ว, พระองค์ ก็อ่านพระคาถา นั้น นามว่าลัทธิขอลา สวดขึ้น. ด้วย อำนาจ พระคาถานั้น อาจให้ทั่วถึงหมู่สัตว์ อสุรกาย ทั้งหลาย. เราตถาคต จึง นำมา แสดง แก่ อานนท์ ในกาลบัดนี้. และอานนท์ จงรู้ ชะ อสุรกายที่มาออกอานนท์ว่า ยังมีอีกสามราตรี อานนท์จักถึงมรณนั้น หาใช่ อันไกลไม่ คือ พระโพธิสัตว์ กวางต้อต่าย ไช้ตัก นั้นเอง. พระโพธิสัตว์องค์ นั้น เสด็จปรารภณา จะไปรท ทั้ง มนุษย์และอมนุษย์สัตว์ทั่วไป, (คือ ยี่ เทย ฉา) ด้วยพระหวิหาร คือเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ทั้ง ๔ อย่างนี้บริบูรณ์อยู่ในเธอ ๆ จึง แยกภาคมาบอกแก่อานนท์ เพื่อจะได้ เห็นต้น บริจาจากทานต่อไป.” เพราะเหตุนี้การบริจา-

จากทาน ทั้ง กระจาก จึง ต้อง มี รูป ยมราช คือ พระโพธิสัตว์ แยกภาคเป็นประธานสำหรับแจก เครื่องไทยทานทั้งกระจาก. ปฐมพิธีทั้งกระจาก มีมาในพระสูตรดังนี้ จึงได้กระทำตลอดมาจน ปัจจุบันนี้.”

ผู้เผยแผ่ลัทธิ พิธีเช่นวิญญานนี้ให้เจริญ ชนเร็ว คือ อโหมชวัชระ จึงให้ชื่อว่า ปุ๊กกิมกิง, ท่านผู้นั้นเห็น ภิกษุไปจากอินเดีย ภาคเหนือ เมื่อ พ.ศ. ๑๖๓๕, ได้ เป็นประมุข ของนิกายโคยาจารในประเทศจีน สืบต่อจาก วัชรโพธิ (กิมกิง) ผู้อาจารย์. เมื่อ พ.ศ. ๑๖๔๔ และ ๑๖๔๕ พระเจ้าถังเหียน- จักรวรรดิให้ ให้ไปสืบเสาะหาพระคัมภีร์เพิ่มเติม จากอินเดีย. ท่านผู้นั้นแหละ ทรงเริ่มให้มพิช สารทเช่นวิญญาน นี้ที่ เวียดนาม, ซึ่ง ต่อมา เรียกในภาษาจีนว่า พิษุณันพุนฮวย (ยูนันพุน = อุลลัมพุน, เป็นชื่อคัมภีร์ของ นิกายโคยา- จาร) อันเป็นพิธีทำสืบมาทุกวันนี้ (เคยมีทำ กันในกรุงเทพฯ พิธีนี้ เห็นมีอ่างใส่น้ำ วางไว้ ญาติพี่น้องผู้ตายเดินเวียนรอบอ่าง).

ก่อนเล่าถึงพิธี ควรทราบตำนานอันเป็น

๑. อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์.

กันเหตุของพิธี ในตำนานนั้น มีว่ามารดาของ
พระมหาโมคคัลลาน (โม โหมักเกียนเหลียน
(เนี้ย) หรือเรียกย่อว่า หมักเหลียน=โมค-
คัลลาน) ถูกลักกินแต่อาหารที่เป็นผักหญ้าอย่าง
เคร่งครัด, ภายหลังมีขี้ลง, พยายามรักษา
เท่าไรไม่หาย. บุตรคนหนึ่ง บอกว่าถ้าจะให้
หายต้องกินอาหารที่เป็นมังสา; แต่มารดาไม่
ยอมกิน. บุตรคนนั้น จึงคิดอุบายเอามังสาไป
ทำอาหารเจือปนกับผัก. มารดาไม่ทราบก็
กิน. บ่าวในย่านคนหนึ่งทราบเรื่อง. นำความ
ลอบไปบอกหมักเหลียนบุตรอีกคนหนึ่ง. หมัก-
เหลียนเกรงว่ามารดาจะต้องตกนรก. จึงนำ
เรื่องไปแจ้งแก่มารดา. มารดาไม่รู้ ลึกตัว
ก็ปฏิเสธสาบานว่า “ถ้าข้ากินเนื้อ ก็ขอให้
เทวคาทั้งหลายลากตัวไปตกนรกชั้นใด ก็สุด.”
พอล่วงขาดคำ, ก็มีโลหิตออกจาก คา หู
ปาก, บัศฉนรีขาลก็ลากเอาตัวไปนรก.
หมักเหลียนได้ พยายามสุดความสามารถ ที่จะช่วย
มารดา: มีการทรมานกายทุกชนิด. แต่
ก็ไม่สำเร็จผล. คนหนึ่ง เห็น มารดามี
เสื้อผ้าขาวคัน คงหน้ายอกว่าคอยากได้ รับ
ทุกขทรมานสาหัส, เห็นพวกับบัศฉนรีขาล

รับเงินทองและอาหาร ที่หมักเหลียนเฝ้าส่งไป
ให้; ได้ยินเสียงมารดาร้องขอให้ช่วย. หมัก-
เหลียนคันช้ำ ก็ตกลงใจไปหามารดาในนรก
(สลับหรือตาย). ได้รื้อรอนไปในนรกทุกขม,
เลาะหามารดาเป็นเวลานาน จึงพบ. เห็น บัศฉ-
นรีขาล กำลังจับคว้าหามารดา จะทุ่มทิ้ง ลงไป
ในหม้อใหญ่เพื่อต้มให้สุก. หมักเหลียนโผล่ลง
คุกเข่าอ้อนวอนขอรับโทษแทน ซึ่งตามเรื่อง
อนุญาตให้แทนกันได้ เป็นครั้งแรก. ต่อไป
หมักเหลียน ถูกทรมาน หลายอย่าง ต่างชนิด
แต่มิได้ย่อท้อ. ภายหลังพระพุทธรูปปรากฏ
พระองค์ มีรัศมีรุ่งเรือง, ตรัสแก่หมักเหลียน
ว่า ถ้าจะช่วยมารดาให้พ้นทุกข์ ต้องอุญ-
เชิญคณะสงฆ์สวดคอกุทิศให้ตามพิธี ฉะเพาะ
พุทธพระพุทธรูปมีการจริงจะสำเร็จผล. ใน
ที่สุด หมักเหลียนกับมารดา ก็หลุดออก จาก
นรกได้. เทียบเรื่อง ต้นเหตุ ถวาย ข้าวสงฆ์
ของพระอานมิกาย ซึ่งมีเรื่อง คล้ายคลึงกัน
ดังนี้.

สมัยครั้ง หนึ่งองค์สมเด็จพระผู้มีภาคเจ้า
เสด็จ ประทับ อยู่ที่ เขตวันวิหาร เมือง สาวคต.
ในเวลานั้นพระโมคคัลลานเถระเจ้า พระผู้ เป็น

๑. ถัดจากเรื่องกบฏเด็กของอานมิกาย พระครูคณานัมมธมณาจารย์ (บี) วิจารณ์

เจ้าเล็งทีพยักยุดรวกภูทัวมนุญยโลกตลอดถึง
อวยภุมิ, ก็ไ้เห็นมารดาท่านไปเป็น ปรตติ
กูปชีวเปรต, ทนทุกขเวทนาอดอยากร่างกาย
ชยผอม. พระผู้เป็นเจ้ามีความเมตตาระลึก
ถึงพระคุณ ของมารดา, จึง ยิน ชาติชั่วให้
มารดาบริโภค. มารดาจึงรีบเอาอาหาร
พอลงมือแล้ว, แต่ยังหาทัน จะบริโภคอาหาร
ในชาตนั้นไม่, ก็ยันทาล อาหารใน ชาตนั้น
ดุกเป็นเพลิงทั้งสิ้น, ก็หาอาหารบริโภคอาหาร
นั้นได้ ไม่. พระโมคคัลลานเถรเจ้า จึงนำ
เอาเหตุนั้นไปกราบทูลองค์สมเด็จพระผู้ทรงพระ
ภาคเจ้า. (เลิกโงนยื้อโหม้วไต่ยงกิมเกีย
พหยอ ยักเบ็งหลักเสอหน้ายชา). พระพุทธ
องค์มี พระพุทธภูิกาทรัสแก่ พระโมคคัลลาน
เถรเจ้าว่า “ดูก่อนโมคคัลลาน, มารดาของ
เธอนั้น สร้างเวรกรรมไว้แต่ชาติปางก่อน หนา
แน่นนัก เหลืออำนาจ ของเธอ แต่ ผู้เดียวจะ
ไปรค มารดาเธอให้ พ้นจาก กองทุกข์ นั้นได้
ต้อง พึ่ง พระบารมี พระอริยสงฆ์เจ้า ทั้ง สิบทิศ
จึงจะไปรคมารดาของเธอให้พ้นจากกองทุกข์
ได้.” พระโมคคัลลานเถรเจ้าเมื่อได้ รับพระ
พุทธภูิกาทรัสแล้ว, พระผู้เป็นเจ้าก็ทำปาฏิ
หารย์ ไป อารวณา พระอริยสงฆ์เจ้าทั้งสิบทิศ
ให้ประชุมสนนิบาตพร้อมแล้ว, พระผู้เป็นเจ้า

จึงจัดเครื่องอาหารบริชยาตรถวาย พร้อมทั้ง
เครื่องไทยทานต่าง ๆ เสร็จแล้ว, มารดาพระ
โมคคัลลานเถรเจ้าก็พ้นจากกองทุกข์ ไปสู่คติ
โดยพึ่งอำนาจพระบารมีอภินิหารแห่งพระผู้ทรง
พระภาคเจ้าและพระอริยสงฆ์ทั้งสิบทิศ. ดัน
เหตุนี้เนื่องมาจากพระสูตรดังนี้จึงได้กระทำสืบ
ต่อมาในปัจจุบันนี้.

ท่านจะเล็งถึงตัวพริ้งเช่นวิญญาณ ที่มีมาใน
คัมภีร์ บูลันพันชว :-

ความประสงค์ ที่ทำพริ้ง ก็เพื่อนำวิญญาณ
ให้ ล่วงพ้นจาก การ อดอยาก และ การทรมาน
โดยเร็ว. เพราะผู้ตายไป มีบาปกรรม ทำไว้
จะต้องรับทุกข์ทรมาน. เพราะฉะนั้นจึงมีคัมภีร์
ติดยากว่า ไ้ทั้งแซอ้วยลโคไ้ แปลว่า เพื่อ
ช่วยสรรพสัตว์ข้ามห้วงทุกข์. เมื่อผู้ใดตาย
ไป. ญาติพี่น้องที่มีมมี หรือ บุตรธิดา ที่มีใจ
กุศลจิตวิญญาณอาจทำได้, จะนิมนต์ หลวงจีน
ให้ทำที่ในวัดหรือจะนิมนต์ ให้ ไปทำพิธีที่บ้าน
ก็ได้. ถ้าทำที่บ้าน, ต้องสร้างสถานทสวด
มนตร์ชั่วคราว (เต้าเตยหรือเต้าข้าง—อย่าง
ที่พระญวนไปทำงเต็ก) สำหรับ หลวงจีน
ไปสวดในพิธี. ถ้าผู้ตายเป็นคนยากไร้ไร้ญาติ
ไม่มีญาติพอที่จะจัดทำได้, หลวงจีน และผู้

ใญ่บุญก็ช่วยกันจัดทำให้, หรือจะจัดทำอุทิศให้ทั่วไปไม่กำหนดอะไรก็ได้, เพราะถือกันว่าถ้าทำพิธีใญ่บุญกุศลแรง. บางทีทำกันเป็นพิธีใหญ่เป็นพิเศษ กำหนดระยะเวลาทำ ใน ๑๐ ปี ๑๒ ปี หรือ ๑๕ ปี ครบหนึ่งภุม. ผู้ใญ่บุญแก่กล้า ประสงค์จะทำบุญในพิธี. กำหนดวันทำวันใดก็ได้ยึดประกาศกระตาศให้เลื่องชอกไว้. ขอให้ช่วยกันส่งไปให้ซึ่งชะชะผู้ตาย โดยอาการ งามน้ำ ถูษนาคาย หรือ ประสพ ขั้บุญนัยตาย จะได้ทำพิธีแผ่กุศลให้. ส่วนการเรียไรเงินสำหรับใช้จ่ายในพิธี ต้องมีเป็นธรรมดา.

ถึงวันพิธี มีประกาศห้ามฆ่าสัตว์หรือขายเนื้อสัตว์. ร้องขอให้ประชาชนถือศีล เว้นจากการกินมังสะ จัดทำรูปพระโพธิสัตว์คัจจ (จะอธิบายในตอนหลัง) กวนอม ทุติ นาย นรยบาล มีเงยมหลอ เป็น ประธาน และรูปอื่น ๆ ตลอดจนรูปเมืองนรก. รูปเหล่านี้ทำด้วย กระตาศ มีโครงไม้ ไม้ อย่างตักทำกระตาศในพิธีกึ่งเค็ก.

สถานที่ทำพิธีใช้ลาน ตามปกติใกล้สระหรือแม่น้ำ. ตั้งโต๊ะบูชาหลายโต๊ะ เครื่องบูชาพร้อม. ใกล้ โต๊ะ มีเรือนกระตาศ ขนาดใหญ่แบ่งเป็น ห้าห้อง. ห้องกลางไว้รูปอิม-

เลียงซี้ (ยันยงส์) รูป ผู้มีหน้าท่นำ วิญญาณจากโลกนไปสู่โลกอื่น, มีหน้าชกหนึ่งคำชกหนึ่งขาว หมายความว่าไปมาได้ทั้ง มนุษย์โลกและภูตโลก. ห้องสองข้างที่ติดไป เป็นที่พักของวิญญาณชายหญิง จะเดินทางไปสู่ความรอดพ้น. ยังมี เรือนกระตาศ ขนาดเล็กอีกหลังหนึ่ง, ข้างเรือนนี้มีรูปผู้แจกจ่ายเครื่องบริโลกแก่วิญญาณ เพราะในภูตโลก มีร้านขายของอยู่ ๓๖ ร้าน สำหรับ วิญญาณ ไปจับจ่ายเอามาใช้สอย. เพราะฉะนั้น ต้องมี กระตาศสมมติว่าเป็นเงินแท่งทองแท่งส่งไปให้ เพื่อจะร่วมพิธี ต้องแจ้งให้ภูตโลกรู้. มีการเผารูปกระตาศขนาดใหญ่, และเผารูปคนขี่ม้าด้วย. รูปคนขี่ม้า คือม้าใช้ผู้นำจกหมาย ยอกข้าวไปให้ทวาย.

คราวถึงพิธีหลวงเงินสวตมนตรซึ่งนำออก จากสูตรต่าง ๆ และมีคนตีบรรเลงประสานไป ด้วย. ในคราวเดียวกันต้องจัดหาอาหาร ข้าว หมู เป็ด ไก่ และขนมจืดวางเรียงไว้. พิธีตอนนีถือว่าสำคัญมาก ต้องใช้ หลวงเงินทมิ ความรู้ชำนาญเป็นผู้ทำ, มิฉะนั้น จะทำเครื่องหมายนวก้าน (มูทรา) ทำประพรมน้ำมนตร์ ทำสาธข้า้วสาร และอะไรต่ออะไรอันเกี่ยวด้วย พิธีไม่ได้ถูกต้องบริบูรณ์. ถ้าใน ที่ใกล้ พิธี

มณฑลมีสระน้ำ ก็ให้สร้าง สะพานน้อย ๆ ขึ้น, หลวงจีนหนึ่งถือกระดาษมากแผ่น ทำเป็นประหนึ่งแจกให้แก่วิญญาณ ของผู้ตายไป สมมติว่า กำลัง ข้าม สะพาน ไป สู่ ภูต โลก. หลวงจีนอีกรูปหนึ่งยืนอยู่ข้างหนึ่ง คอยรับ กระดาษจากหลวงจีนรูปแรก, รับเอามาแล้ว ก็เผาไฟ.

ที่บนแท่นกลาง ซึ่งทำเป็น สามชั้นมีหลวงจีนมากรูปด้วยกันสวดมนตร์ มีคนตรูปประกอบ. หลวงจีน ที่เป็น ประธานในการ สวด ถูไม้เท้า (ไม้ทราบริบ ยางที่จะเป็นไม้เซียวหุดทชนนาง ถูเข้าเฝ้า พระเจ้าแผ่นดิน กรมวัง) ยืนอยู่ กลางแท่นระหว่างหลวงจีนสองรูป. บนชั้นต่ำลงมามีหลวงจีนประจำสวดมนตร์ห้ารูป. ขณะ ทำพิธีถึงตอนไหน ผู้คอยมทราบริบได้ คอยัง เราฟังสวดมนตร์เจ็ดตำนานนั้น. เช่น ถึง ตอนวิญญาณไป ตกนรก (พ่อเลี้ยวตึง), ถึงตอนทวิญาณผู้หญิงตกลงไปใน ทะเลสาบ เลือด (พ่อเลี้ยวช่วยโอะ), หรือถึงตอนถูก ฆรรณอย่างนั้น ๆ. ในที่สุดถึงตอนรอดพ้น. ตั้งนั้น กว่าจะเสร็จพิธี ตั้งแต่ หัวค่ำ ก็ เกือบคน. นอกจากนั้นยังมี วิญญาณในกลางเตอน ที่เกิดของจีน เรียกว่า พิธียี่ (เช่น ผี ชัก- รวยชั่ว). ในพิธีทางลัทธิ ก็ทำเหมือนเช่น

ข้างต้น แต่ย่อให้ น้อยลง. และมีการ ลอย กระทงด้วย. พิธินี้ก็อ้างว่าเนื่องจากหมักเหล้า ยิน ความหา มารดาใน นรก. คงได้เล่าไว้ โดย สั้นเชยในหนังสือแล้ว.

ยังมี พิธีก่อนขึ้นที่หนึ่ง เรียกว่า จั๊ยแลก- เต้าเตย, เป็นพิธีทักทักให้แก่วิญญาณ ทั้งน้ำ และบก. พิธินี้ เป็นงานอย่างใหญ่ เสียค่า ใช้จ่ายอย่างน้อยก็ถึงพันเหรียญ, เพราะต้อง จั๊ย จั๊ย จัดหา หมู ปลา ขู๊ เป็ดน กระดาษ เงิน กระดาษ ทอง ฯลฯ เป็น จำนวนมาก. ในห้อง ทำพิธีใน วัด ก็ประดับ ประดับ เครื่อง ตั้ง ธูปเทียน รักษารักษา ความซ่ง คัดออก จากคัม- ภีร์ต่าง ๆ และจำนวนหลวงจีนที่เขา พิธียี่ต้อง ใช้มากรูป. พิธียี่ตอนหนึ่งมีการเดินแห่เข้าห้อง นอกห้องนั้น. เริ่มพิธีแต่ยาค่าถึงเที่ยงคน เหมือนกัน. รุ่งขึ้นก็ทำอีก เป็นต่งต่งสปี- ตาห์ หรือมากกว่านั้น จึงหมดพิธี. อย่าง ในนิกายเจงไท้ ต้องทำให้ ได้เจ็ดวันเจ็ดหน คือ ๔๘ วัน มีวันเดิมเป็นวันสุดท้ายพิธีกวัน หนึ่ง. การที่ทาน ยกไว้ไม่กล่าวถึงตัวพิธี ทำ ถ้าจะพูดถึงความมุ่งหมายของพิธี, ก็ เป็นการนำขมอย้อย่างหนึ่ง เพราะที่ทานก็ ด้วยความเชื่อมนหวังจะช่วย สัตว์ ให้ พ้นทุกข์ ทรมาณจากนรก, นับว่า เป็นกิจเพื่อกุศลเจตนา

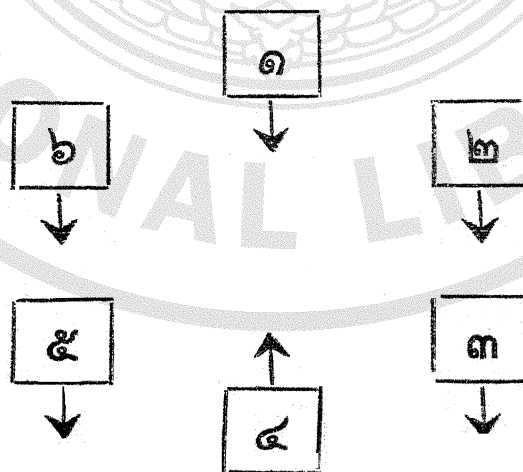
อันเนื่องด้วยกรรมกรรมพรหมวิหารธรรม
เสริญ. บางวัดที่มีศรัทธาแก่กล้า ย่อมทำ
พิธีเหล่านี้โดยย่อทุกวัน เป็นการ ทำวัตรที่
เดียว. ถ้าเข้าไปในวัดจีน, ก็อาจจะเห็นได้,
หากแต่ไม่ทราบว่า ทำอะไรกันเท่านั้น.

มีพระโพธิสัตว์องค์หนึ่ง ถ้าถึงเวลาทำพิธี
เช่น วิญญาณ มก จะ มีการ สวดอ้อนวอน ขอร
ขอให้ปลดปล่อยทุกข์ของสัตว์ ในนรก. พระ
โพธิสัตว์องค์นี้ชื่อพระกษิติครรภ เป็นพระ
โพธิสัตว์ ที่ นบถ ถิ่น มากใน ประเทศจีน และ
อยู่บนถ้ำจากพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ด้วย
เหตุอย่างไร มีแจ้งในประวัติข้างหน้า, เพราะ

ฉะนั้น เรื่องของพระโพธิสัตว์องค์นี้จึงพิสดาร
อยู่สักหน่อย. รูปลักษณะของพระกษิติครรภ
เป็นชายหนุ่ม สวมหมวกเขนรูปใบไม้ห้าแฉก
(อย่าง ที่หลวงจีนสวมในเวลาทำพิธีใหญ่ รูป
ใบไม้หมายถึงกลีบขี้บัว หมวกเช่นนี้เป็นของ
พระโพธิสัตว์สวม) ทรงสิงห์ โตเป็นพาหนะ
หรือ มีฉนวน กันง อยู่เหนือ แทน คล้าย ขนบก
ข้างล่างมีรูปชายแก่อยู่ข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่ง
เป็นรูปหลวงจีน คีระโกลน บางที่ทำเป็นรูป
หลวงจีนธรรมดา ถือไม้เท้า หอม วงแหวน
(ขักขระ) พระโพธิสัตว์องค์นี้ ข้างจีนให้
ชื่อว่าจิ้ง อังพัทธ์ แต่เรียกกันโดยสามัญว่า

๑ The Gods of Northern Buddhism, by Alice Getty.

๒ ปรากฏอยู่หน้าคันทน์เดิม. ในเวลาพระสังฆานันนิกายทำทางเต็ก จะได้พบแผ่น
รูปพระโพธิสัตว์ ถือไม้เท้าขักรระนั่งอยู่บนหลังสิงห์เดิม จะขาดเสียไม่ได้ บนโต๊ะซึ่ง
ตั้งเป็นหมู่ตามแผนดังนี้ (เห็นหน้าทางปลายคันทน์).

พระมาลัย. ทำไมจึงเรียกพระมาลัยยังไม่พบ
หลักฐาน. ต่อมาได้เห็นเรื่องในหนังสือว่าด้วย
คำรากงเต็ก ซึ่งท่านพระครุคณานันท์สมณจารย์
(ขี้) รจนา พยคำว้า เกียต่างเยือกโยตาก
(เสียงโกลกกับจิ้งจอกผู้สละของเงินมาก) ซึ่ง
แปลไว้ณที่นั้นว่า พระมาลัยเถระเจ้า. ก็เป็น
อันยุติได้ว่า ท่านองค์นี้ คือที่เรียกว่า พระ
มาลัยแน่แล้ว

ในตำนานของนิกายฝ่ายใต้ มีเรื่องพระ
มาลัยว่าเป็นพระอรหันต์องค์สุดท้าย ภายหลัง
เมื่อ พระพุทธเจ้า ปรีณพพาน แล้ว เป็นเวลาช้านาน
เนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับเรื่องไปโปรต
สัตว์ ในนรกเหมือนกันเรื่องของจีน. แต่ที่ยัง
สงสัยอยู่ก็คือ จิ้งจอก ผู้สละ หรือ เกีย-
ต่างเยือก โยตาก คำท้ายของชื่อบอกชัดว่า

เป็นโพธิสัตว์ ไม่ใช่ พระอรหันต์อย่าง พระ
มาลัย ในคัมภีร์สลักฤทธวิมโหชว่าพระ
กษิตีครรภเป็นพระโพธิสัตว์, ทั้งคติของมหา-
ยานก็มุ่งโพธิสัตว์ภูมิ หาใช่อรหันต์ภูมิไม่.
และในตำนานของพระกษิตีครรภโพธิสัตว์เท่า
ที่โคพบ ก็ไม่ปรากฏว่ามีชื่อมาลัย. เหตุนี้
จึงอวังโพธิสัตว์จะเป็นองค์เดียวกับพระมาลัย
อรหันต์เถระได้ โดยสถานไรไม่ทราบ. ถ้าจะ

ให้กระเนตามเค้าความ : บางทีเรื่องพระมาลัย
อาจมีอยู่ในคัมภีร์ของมหายาน คือเรื่องพระ
โพธิสัตว์ กษิตีครรภ. เพราะเนื้อเรื่องพระ
มาลัยไปข้าง มหายาน มากกว่า ของ หินยาน.
นิกายหินยานรุ่นหลังได้มา, แต่เมื่อไม่เห็นทำ
ทางว่าจะ เป็นโพธิสัตว์ เพราะ มีฤทธิเดช อยู่
จึงให้เป็นพระอรหันต์เสียตงนกันเป็นได้. กว๊ย

—๑ พระศากยมุนีพุทธเจ้า, ๒ (ซ้าย) พระกัณฐป เป็นรูปพระแก่, ๓ พระ
ชานนท์ รูปพระหนุ่ม, ๔ (ซ้าย) พระกษิตีครรภ, ๕ บัดแห่งศาลนรก ตามกำหนด
ที่แจ้งไว้ในบันทึกโคหน้า ๔, ๖ เทวรูปอดยโท (หรือที่เรียกกันในทันทีว่า หัวมหา-
ชมพู) หัวหน้าเทวดา เป็นแม่ทัพของขัณฑ์เทียนอ่อง = หัวจตุโลกบาล. โดระที่บูชาทั้ง ๖
นิตงอย่างเต็มที่; ถ้าอย่างย่อ เพียง ๓ โดระ, คือเขียนรวม ๑-๒-๓ ก็ได้.

ผู้อ่านคงสังเกตได้ว่า ข้างซ้ายเป็นของสำคัญกว่าขวา จึงตั้งโต๊ะพระกัณฐป พระ
กษิตีครรภ อันเป็นทนต์บถอย่างสูง.

เหตุว่าโพธิสัตว์ในหินยานเป็นเพียงผู้ปรารถนา
พุทธภูมิ ถ้าไม่สำเร็จงานสมมติ ก็เป็นคน
ธรรมดาเราอย่างนั้น.

พระ กสิณครรภ มีประวัติว่า ครั้งหนึ่ง
มารดาของพราหมณ์คนหนึ่ง กล่าวพรสาว่า
ต่อพระไตรรัตน์. แล้วถึงแก่ความตายไปตก
นรก. พราหมณ์ผู้บิดีประสงค์จะช่วยมารดา
ให้พ้นทุกข์ ไต่ขอสาธุะเพราะพระพักตร์ปฏิมากร
พระพุทธรูปเจ้าแต่ปางก่อนเป็นนิมิตทุกวัน. วัน
หนึ่ง นางไต่ ยินเสียง บอกว่าให้ กลับไปบ้าน
แล้วถวายนารลิก ถึงพระพุทธรูปเจ้า แต่ปางก่อน.
นางทำตาม. ใน ขณะถวายนารลิก ถึง พระ-
พุทธรูปเจ้า. ทันที วิญญาณของนางก็ออกจาก
ร่างไปถึงฝั่งมหาสมุทร. ได้ เห็นสัตว์ร้ายตัว
เป็นเหล็ก ย่างขึ้น ย่างเดิน อยู่ในมหาสมุทร.
ในมหาสมุทร มี มนุษย์หญิงชาย วัยเวียน อยู่
มากมาย. ถูกสัตว์ร้ายตัวเหล็กโอบกอดอยู่
เสมอ. อาศัยพุทธานุภาพ นางมีไต่ ตระหนัก
ตกใจ. ขณะนั้นมอสรตนหนึ่งมาไต่ถามและ
ชี้แจงว่า ตน คือเขตต์ ทศก ของจักรวาล มี
ภูเขาลูกกันไว้ ไต่ยตอบ

นางถามว่า “ข้าพเจ้าไต่ ยินว่า นรกอยู่
แถวนี้. ทำไฉนข้าพเจ้าจึงเข้าไปถึง.”

ตอบ— “มาไต่ต้องอาศัยมโนมยภักติและ
เขย้มด้วยกุศลผลบุญ.”

ถาม— “ผู้รับทุกข์อยู่ในทะเลคือใคร ?”

ตอบ— “พวกในชมพูทวีปที่ท้อแท้พยายาม
ฆ่าและเพ่งตาย เมื่อพ้น ๔๔ วันไม่มีใครทำ
บุญอุทิศกุศลให้ ก็จะต้องคุมตัวไปในที่นั้น.
ถ้าไปทางตะวันออกมีทะเลทรมานอีกสองแห่ง.
การลงโทษทรมานยิ่งร้ายกว่าที่เห็นมากนัก.

ถาม— “กันจนนั้นอยู่ที่ไหน ?”

ตอบ— “ภายในมหาสมุทรทั้งสามแห่งนี้
มีนรกที่คุมขัง นบีไต่ หลายพันชุม แต่ที่ เป็น
ชนิดใหญ่มี ๑๘ ชุม.”

ถาม— “มารดาข้าพเจ้าตายไปเมื่อไม่สุ
ชามาน บัดนี้วิญญาณไปตกณที่ใด ?”

อสุร ย้อนถามว่า— “ก่อน โพธิสัตว์
มารดาท่าน เมื่อ ครึ่งมีชั่วตอยู่ไต่ ประพฤติตน
อย่างไร ?”

ผู้ถามตอบ— “มารดาข้าพเจ้าเป็นคนขบ
คเหินพระไตรรัตน์. แม้จะมี ความเชื่อ ก็เป็น
ครึ่งครว แล้วก็กลับใจอีก.”

อสุรถาม— “มารดาท่านชื่ออะไร ?”

ตอบ— “บิดามารดาข้าพเจ้าชื่อชัระและ
เยติล (ไม่ทราบชื่อแน่) เป็นตระกูลพราหมณ์.”

อสุรประธานม็อกกล่าวว่า “ท่านจงกลับไป
เกิด เพราะกุศลอันสำเร็จด้วยการภาวนาและ
การบูชาของท่าน เป็นเหตุให้มารดาของท่าน
พ้นทุกข์ออกจากนรกไปเสวยสรวงแล้ว.”

แต่นางได้เห็นสัตว์ในนรก เป็น อันมากได้
รับทุกข์ทรมานอย่างน่ากลัว. ก็ยังเกิดกรรม.
สังเวช. ตั้งประณิธานว่าจะชบ้ำเพื่อกุศลไป
ทุก กลีย เพื่อช่วย สัตว์ เหล่านี้ให้พ้น ทุกข์.
ต่อมา พราหมณ์ กลับชาติเกิดเป็นชาย. แล้ว
ได้เป็นโพธิสัตว์ มีนามว่า ตัง, และได้เป็น
ใหญ่ในนรก, แต่ไม่ต้องการ ลงโทษทรมาน
สัตว์บาป, กลับซ้ำ จะเป็น ผู้ เบียดเบียน แก่สัตว์
นรกทูล้านกยาป แห่งตนได้ พ้นจาก นรกไป.
เพราะฉะนั้นการตัดสินลงโทษสัตว์ ในนรก จึง
ตกแก่ยติสยบาล มีเจมมลอของเขาค้น. ที่
ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่า ผู้เป็นสหายคนแรกเป็น
ใหญ่กว่ายติสยบาล จะต้องทนนั้นอาจเป็น
องค์เดียวกับพระตังก็ได้, แต่ก็ไม่พบทมาว่า
เป็นองค์เดียวกัน. คำว่า กนิติกรรม แปล
ว่า หวังคืน ตรงกับคำจีนว่า ตัง (ต—คืน,
จิง=เก็บไว้) เมื่อ นรก มีมติว่าอยู่ได้ คน

ก็คงหมายความว่าอยู่ในกรรมของคืน เพราะ
ฉะนั้น พระตัง จึง ต้อง เป็นใหญ่ ใน นรก เป็น
กรรมกา เวลาทำพิธีงเต็ก ต้องมีรูปและ
แท่นบูชาพระตังไว้เสมอ.

ยังมี ประวัต พระตัง เรื่อง หนึ่ง ซึ่ง ไม่
เหมือนกับเรื่องเล่าข้างต้น ว่าพระตังเป็น
โอรสของพระเจ้าแผ่นดินสยาม มีนามตาม
แซ่ (สกุล) ว่า กิม, และมี ฉายา ว่า
เกียวก๊ก. เมื่อ พ.ศ. ๑๖๘๗ ท่านผู้ สละ
โลก ออก ขรพชา แล้ว จาริก ไป ประเทศจีน.
ตามความเห็นของนักปราชญ์จีนและชาวต่าง
ประเทศ หลายคน ร่วมกันว่า พระตังน่าจะไป
จากประเทศสยาม, เพราะในคัมภีร์ และศิลา
จารึก ซึ่ง รักษาไว้ ที่ วัด ข้าง ภูเขา เกาชัวชัว
(ภูเขาตอกไม้เก้อตอก), เขียนชื่อ ชาติภูมิ
ของ พระตังว่า ชินหลอ หรือบางทีก็เขียน
หลอ. ถ้าคำหลังเป็นคำถูกเป็นอันยุติได้
ว่าไปจากสยาม, เพราะจีนเรียกประเทศสยาม
ว่าเซียมหลอ; แต่ถ้าเป็น คำต้น ก็น่าจะเป็น
ประเทศเกาหลี่, เพราะใน สมัยที่ กล่าวนี้ มี
ประเทศ ชื่อ ชินหลอ หรือ ซิลล่า เป็น ก๊ก

หนึ่งอยู่ในเกาหลี.

เมื่อพระเจ้าจาร์กไปยังประเทศจีน, ได้
ลงเรือล่องขึ้นไปตามลำน้ำเอียงชเยียง, ถึง
ท้ายล เกาฮัวชว, เห็นภูมิประเทศงาม, จึง
ตกใจขึ้นจากเรือทันที, แล้วไปหาเจ้าหน้าที่
ขอเนื่อที่หาที่ประทับเพื่อสำหรับนั่งสวดมนต์
ภาวนา. เจ้าหน้าที่ทูลอนุญาต. พระเจ้าจึง
นั่งลงเข้าฌาน ณ ที่นั้น: ประชาชนเห็นแสง
เป็นรัศมีออกจากพระเจ้า, ก็แจ้งว่าเป็นพระ
วิเศษพากันไปสักการบูชา.

พระเจ้าเข้าฌานอยู่ณที่นั้นถึง ๓๕ ปี ถึง
ที่ ๑๕, วัน ๑๓ ค่ำ, เดือน ๗, พระเจ้าก็

บรรลุนิพพาน และสิ้นสังสาร, สิริรวมชน

มาได้ ๙๔ ปี. ก่อนหน้านั้น มีขุนนางจีนคน

หนึ่ง ชื่อ มนกง เป็นคนเลื่อมใสในพระเจ้า

มาก, ได้ถวายทักษิณและคหบดีปฏิบัติอาหาร

ไปถวายเสมอ. ครั้นเมื่อพระเจ้าดับขันธแล้ว,

ร่างกายไม่เน่าเปื่อยเป็นเวลานาน, บนหลุม

ศพมีเปลวเพลิงแลบขึ้นมาขึ้น, แสดงให้

เห็นว่า พระเจ้าลงไปช่วย เปลื้องทุกข์ของ

สัตว์ในนรก. ต่อมา มนกงกับบุตร ชื่อ เต้า-

เหม็ง ออกอุปสมบทเป็นภิกษุในพระศาสนา.

ท่านสองคนนี้ คือ รูปยืน อยู่ซ้ายขวา ของรูป

พระเจ้า.